

Beantwoording technische vragen Begroting 2024

Inhoud

1.	1.1 Technische vragen GBO.....	2
2.	1.2 Technische vragen CDA.....	2
3.	1.3 Technische vragen D66	3
4.	1.4 Technische vragen BOB.....	14
5.	1.5 Technische vragen VVD.....	15
6.	1.6 Technische vragen GL.....	18
7.	1.7 Technische vragen PVDA.....	22
8.	1.8 Technische vragen CU	28

1.1 Technische vragen GBO

N.v.t.

GBO	Vraag	Antwoord	PFH

1.2 Technische vragen CDA

N.v.t.

CDA	Vraag	Antwoord	PFH

1.3 Technische vragen D66

D66	Vraag	Antwoord	PFH
1	Pag. 4 In de eerste paragraaf wordt gemeld: 'Geen enkele gemeente weet hoeveel geld zij na 2026 ontvangt van het Rijk....'. Moet dit niet zijn na 2025 of vanaf/miv 2026?	Eens, dit had na 2025 moeten zijn of vanaf 2026	RvdD
2	Aangegeven wordt dat ' .. waardoor het lastig is al concrete plannen voor die jaren te maken. De Rijksoverheid moet hier eerst duidelijkheid over geven' De plannen die voor de jaren 2024 en 2025 in de begroting staan vermeld hebben voor een groot deel structurele effecten, waardoor de exploitatielasten nog vele jaren op de begroting drukken. Kan bij benadering in percentages aangegeven worden welk deel van de lasten structureel zijn in begrotingstechnische zin en dus niet beïnvloedbaar zijn? <i>(aangepaste vraag)</i>	In het overzicht incidentele baten en lasten dat is opgenomen in de begroting (p.100), is aangegeven dat een bedrag van € 1,2 miljoen incidenteel is in 2024. Dit is 1% van de begroting	RvdD
3	Pag. 4 Waarom is het tekort voor Overbetuwe zo veel groter dan bij andere vergelijkbare gemeenten (Lingewaard: tot en met 2026 positief en een nadeel van 1,5 mln in 2027, West Maas en Waal: geen nadeel in 2026 en 2027, Brummen: nadeel van 4 miljoen)? Kan inzichtelijk gemaakt worden wat de hoogte van het bedrag is van de korting op de Algemene Uitkering in 2026 en 2027? <i>(aangepaste vraag)</i>	De korting op de Algemene Uitkering bedraagt voor 2026 en 2027 grofweg € 6 miljoen. Hiermee is nog geen rekening gehouden met de effecten van de septembercirculaire 2023. Wij hebben geen inzicht in de opbouw van de resultaten en de onderliggende keuzes en ambities van andere gemeenten.	RvdD
4	Ingetrokken vraag		
5	Pag. 5 Financiële positie- OZB OZB areaaluitbreiding: heeft dit betrekking op woningen en gebouwen die al gebouwd worden of woningen en gebouwen waarvoor alleen nog plannen zijn?	De areaaluitbreidingen hebben betrekking op de waarde van de woningen/gebouwen die op 1 januari 2024 in aanbouw zijn, gereed zijn of enkel nog bouwterrein zijn. Plannen met een verleende vergunningsaanvraag zijn daar onderdeel van.	RvdD
6	Pag 6/28 en 29	Nee, dit is niet de oorzaak van de daling van deze begrote bedragen. De daling voor taakveld 6.72a, 6.72b, 6.72c, 6.73a, 6.73c, 6.74a en 6.74b heeft 2 oorzaken:	CT

	Klopt het dat de begrote bedragen in 2025 op pagina 28 (6.2, 6.72a, 6.72b, 6.72c, 6.73a, 6.73c, 6.74a, 6.74b) dalen als gevolg van het stijgen van de formatie? Voor zover dit niet het geval is, dan vernemen wij graag wat de reden is van de structurele verlaging van de budgetten op pagina 28/29.	- In het regeerakkoord is een aanvullende bezuiniging op de jeugdzorg opgenomen. Het Rijk heeft de verantwoordelijkheid om maatregelen te nemen om hier invulling aan te geven. Gemeenten mogen deze taakstelling verwerken op de uitgavenbudgetten. - Naar aanleiding van het beleidsplan sociaal domein 2020-2025 is in de begroting 2022, naar aanleiding van de genomen maatregelen, een jaarlijks oplopende verwachte besparing op jeugdzorg opgenomen voor de jaren 2022-2025. Voor taakveld 6.2 geldt dat in de begroting 2023 budget is geraamd voor het uitvoeren van de programma inrichting STO. Vanaf 2025 is het benodigd budget hiervoor lager dan in 2024.	
7	Pag. 6 Meicirculaire Hier staat aangegeven dat het negatieve saldo voor 2026 en 2027 het effect is van de nieuwe CAO, maar dat verklaart niet het verschil van 300.000 euro tussen 2026 en 2027. Waar ligt dat dan aan?	Het verschil tussen 2026 en 2027 ontstaat door bijstelling van de verwachte aantallen van diverse maatstaven. Het effect hiervan is groter in 2027 dan in 2026.	RvdD
8	Pag. 6 Financiële positie/Kapitaallasten “De toezichthouder heeft aangegeven dat de jaarlijkse vrijval van kapitaallasten niet als dekking kan worden opgenomen omdat deze niet als structureel te beschouwen is.” Zijn dit kapitaallasten van projecten of investeringen die helemaal vervallen zijn of van projecten die uitgesteld zijn?	Dit betreffen voornamelijk kapitaallasten van projecten die later van start gaan dan gepland. In sommige gevallen gaat het om kapitaallasten van projecten waarvan de realisatie langer duurt dan vooraf ingeschat.	RvdD
9	Pag. 6 Meerjarenplanning groot onderhoud en wegen Voor welke wegen is het genoemde krediet bedoeld?	Dit krediet is bedoeld om de achterstanden in het onderhoud van o.a. de Rêdeckerstraat, Vriezenenck en Zeegstraat weg te werken.	WH
10	Pag. 8 Solvabiliteit (<i>aangepaste vraag</i>)	A= Minst risicovol	RvdD

	Graag een uitleg van de verschillende categorieën (A B en C) en de gevolgen van het feit dat deze ratio met ingang van dit jaar in categorie C scoort.	B= Neutraal C= Meest risicovol Solvabiliteit = eigen vermogen/totale vermogen Het vreemd vermogen neemt toe in verband met een aantal grote investeringen (o.a. wanmolen Zetten, MFC Elst, onderwijshuisvesting) zie pag. 66.	
11	Pag .10 Formatie Aangegeven wordt dat het uitgangspunt gelijk is aan 2022, terwijl er bij het sociaal domein voor 855k aan extra structurele formatie bij komt. Hoe zit dit? Staat hier '0' omdat de dekking voor de extra formatie budgettair neutraal is?	Bij het opstellen van de Kadernota 2024 is het uitgangspunt dat er geen extra formatieaanvragen worden ingediend. Een nadere analyse bij het opstellen van de Begroting 2024 geeft aan dat een aantal (incidentele) taken van het Sociaal Domein een structureel karakter kennen en deze zijn opgenomen in de formatie. De dekking van deze uitgaven is gevonden binnen de begroting.	RvdD
12	Pag. 16 Beleidsindicatoren De beleidsindicator 'hernieuwbare elektriciteit' is niet terug te vinden bij 'waar staat je gemeente'. Wel 'hernieuwbare energie' (dit cijfer is voor Overbetuwe 7,5 versus 11,9 voor NL)? Wat is het verschil tussen hernieuwbare elektriciteit en hernieuwbare energie en waarom wordt gekozen voor hernieuwbare elektriciteit als indicator ipv hernieuwbare energie bij dit overzicht?	Het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) geeft de verplichte beleidsindicatoren aan die door gemeenten in de programma's en programmaverantwoording worden opgenomen. Hernieuwbare elektriciteit is hier onderdeel van. Het Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit is terug te vinden op waarstaatjegemeente.nl	RvdD
13	Pag 18 Mobiliteit In 2024 gaan wij verder met het opstellen van verkeersplannen voor onze kernen'. In de 2e bestuursrapportage staat (blz 10) dat de ambities op dit onderdeel niet allemaal gerealiseerd kunnen worden doordat de capaciteit van de organisatie onder druk staat. Ondertussen geven veel dorpen en wijken aan dat zij knelpunten ervaren in het verkeer. Kan het college wat meer specifiek zijn over welk	Na Oosterhout gaan we in 2024 aan de slag met het opstellen van een verkeersplan voor Driel. Daarnaast ligt de focus op het opstellen van een gemeentelijk mobiliteitsplan. Eind 2024 gaan we na welke volgorde we toepassen voor de overige kernen. Voor deze prioritering maken we gebruik van de uitkomsten van het gemeentelijk mobiliteitsplan.	WH

	dorp wanneer aan de beurt is en op basis waarvan het college de volgorde bepaalt?		
14	Pag. 20 Toeristenbelasting In de vastgestelde kadernota staat dat de toeristenbelasting per 1 januari 2025 wordt ingevoerd. Op pagina 20 staat 'vanaf 2026 gaan wij toeristenbelasting heffen'. In de 2e berap is niets gemeld over vertraging in de invoering, sterker nog, daar staat in de bijlage 3 nog invoering per 1 januari 2024. Waarom is dit nu plots een jaar later? (ook bij de RTGC van 26-9-23 wordt gesproken over invoering van 1-1-25) En als het klopt dat invoering een jaar is opgeschoven, zijn de lagere inkomsten in 2025 verwerkt in de voorliggende begroting?	Op pagina 20 van de Programmabegroting 2024 had moeten staan 'Vanaf 2025...'. De toeristenbelasting wordt per 1 januari 2025 ingevoerd. In 2024 gaan wij hiervoor de acties opstarten met de sector.	RP
15	Pag. 20 Actualiseren beleid voor verblijfsaccommodaties Wordt hiermee bedoeld het beleid voor (sport)accommodaties? Indien niet: wat wordt er dan wel mee bedoeld?	Met verblijfsaccommodaties worden hier toeristische verblijfsaccommodaties karakter bedoeld.	WH
16	Pag. 21 Saldi programma 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur. Getallen kloppen hier niet? Lasten – baten, begroting 2024 en 2025: 86-80 = 6 en geen 7 Begroting 2026 en 2027: 95-80 = 15 en geen 16.	De verschillen zijn het gevolg van automatische afronding door het pakket Pepperflow waarmee de begroting wordt samengesteld. De onafgeronde bedragen 2024 en 2025 zijn namelijk: 86.251 – 79.630 = € 6.621 De onafgeronde bedragen 2026 en 2027 zijn: 95.218 – 79.630 = € 15.588 Door Pepperflow worden alle bedragen in de financiële tabellen onder het kopje "Wat mag het kosten?" automatisch ingevuld en afgerond op duizendtallen. Dat kan dus bij sommige taakvelden leiden tot een net niet juiste rekensom (verschil van 1) terwijl de rekensom van de onderliggende onafgeronde bedragen wel gewoon klopt. Het is een tètè	WH

		tijdrorende klus om alle bedragen handmatig te controleren op deze afrondingsverschillen.	
17	Pag.23 Interactie met samenleving Sommige verenigde bewoners zijn op zoek naar meer vrijwilligers in dorp of wijk. Wat is het standpunt van het college in zo'n situatie en in hoeverre wordt ingezet op ondersteuning om meer vrijwilligers te betrekken in wijk of dorp door de gemeente? En in welke wijken/dorpen wordt nu gewerkt met een dorpsagenda en wat is m.b.t. dorpsagenda's het plan?	Het eerste deel van de vraag <i>“Wat is het standpunt van het college in zo'n situatie en in hoeverre wordt ingezet op ondersteuning om meer vrijwilligers te betrekken in wijk of dorp door de gemeente?”</i> is een politieke vraag, het tweede deel wordt hieronder beantwoord. Inwoners willen zich nog steeds inzetten voor hun wijk of dorp: minder in vaste vrijwilligersfuncties en meer projectmatig voor een bepaalde periode met een bepaald doel of resultaat. De wijze waarop inwoners zich verenigen voor een gezamenlijk belang of doel verandert daarmee en ook de behoefte aan ondersteuning. Die verschilt per dorp, wijk of groep inwoners en is afhankelijk van de expertise en vaardigheden van de verenigde inwoners, het doel waarvoor ze zich verenigen en de fase van de actie of het project. Opbouwwerkers en dorpscontactpersonen bewegen daarin mee, adviseren en faciliteren. 'Overbetuwe Doet' helpt initiatiefnemers buurtbewoners te bereiken en te binden aan het initiatief. Dat werkt goed voor kleinere initiatieven en activiteiten. Bij dorpsbrede ontwikkelingen is er de mogelijkheid via de subsidieregeling sociale basis (artikel 12 gemeenschapsvorming en dorpsagenda's) expertise of capaciteit toe te voegen aan de inwonersgroep opdat zij in staat zijn andere inwoners te betrekken en te activeren. In Driel, Slijk-Ewijk en Oosterhout is er een dorpsagenda en in Zetten (Wanmolen), in Heteren (update DOP) en in Valburg wordt een start gemaakt. Een dorpsagenda is van het dorp en de inwoners voeren daarover de regie. Wij sluiten daar op aan volgens de uitgangspuntennotitie 'Dorpsprofielen en participatie' en zijn daarin lerend. In een aantal dorpen loopt een proces om te komen tot een dorpsagenda. De dorpscontactpersonen ondersteunen en adviseren de inwoners actief. In dorpen waar geen dorpsagenda (in voorbereiding) is, zijn de dorpscontactpersonen en opbouwwerk present in het dorp,	DHT

		faciliteren initiatieven (bijvoorbeeld via 'Overbetuwe Doet') en stimuleren inwoners om – als zij méér willen bereiken – met elkaar en met de gemeente naar de toekomst van het eigen dorp te kijken.	
18	Pag. 23 Participatiecultuur (<i>aangepaste vraag</i>) In welke wijken/dorpen wordt met dorpsagenda gewerkt en wat is voor de overige dorpen en wijken het plan?	Zie ook het antwoord op vraag 17. Het gaat hier om een scala aan mogelijke instrumenten voor participatie (online en offline), handleidingen voor hoe proces in te richten, stappenplannen, 'beslisboom', spelregels, vastleggen van werkprocessen. Concreet werken wij aan de aanschaf en inrichting van een online participatieplatform en aan het ontsluiten van zogenoemde 'betrokkenheidsprofielen' die ons meer inzicht geven in voorkeuren van betrokkenheid van inwoners en de werkvormen (online en offline) die daar bij passen.	DHT
19	Pag. 25 Mijnstemtelt Wat is de voortgang van de motie jongerenparticipatie #mijnstemtelt?	In Q4 2023 volgt een informatiememo via collega naar de raad over de stand van zaken en de plannen voor komende periode.	DHT
20	Pag. 26 4.2 Jeugdzorg Klopt ons beeld dat de NPO gelden voor jongerenwerk, projectcoach schoolmaatschappelijk werk en ondersteuning MEEplus eind 2023 aflopen? Waar zijn deze gelden structureel gewaarborgd?	In de begroting zijn structureel middelen opgenomen voor de versterking van de sociale basis Jeugd (programma 4). In 2023 maken wij een plan voor de versterking van de sociale basis voor Jeugd. Dit plan wordt aan college en raad voorgelegd.	CT
21	Pag. 27 Armoedebeloid Wordt zoals toegezegd in het nieuwe armoedebeloid ook gekeken naar de consequenties voor 'de armoedeval'?	Uiteraard houden we rekening met een armoedeval. Met het verstrekken van bijzondere bijstand bijvoorbeeld is er niet een vaste grens, maar wordt 35% van het inkomen boven de bijstandsnorm als draagkracht aangemerkt. Op die manier voorkomen we dat er een harde grens wordt gesteld voor het wel of niet in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. Bij de diverse armoederegelingen hanteren we diverse inkomensgrenzen. Inwoners met een inkomen tot en met	RP

		120% van het sociaal minimum komen in aanmerking voor het persoonlijk minimabudget en de Meedoenregeling. Voor de collectieve zorgkostenverzekering hanteren we een grens van 130%. Ten slotte hanteert de Stichting Leergeld een grens van 150% van het sociaal minimum.	
22	Pag. 32 5.2 Participatie wet Hoe groot is de groep mensen in het doelgroepenregister? Hoeveel daarvan hebben een lage baankans?	Op dit moment zijn er 151 inwoners die opgenomen zijn in het doelgroepenregister. Juist vanwege een lagere baankans zijn deze inwoners opgenomen in het doelgroepenregister. Vaak kunnen inwoners uit deze doelgroep met meer of mindere ondersteuning aan het werk bij een werkgever die kansen biedt aan inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.	RP
23	Pag. 32 5.3 Onderwijs- Huisvesting De afgelopen periode zijn we meermaals verrast met onverwachte uitgaven en wijzigingen in de onderwijshuisvesting in onze gemeente. Is deze begroting gebaseerd op de meest actuele stand van zaken? Wordt hierbij ook rekening gehouden met een groei van het aantal leerlingen afkomstig uit Arnhem of andere gemeenten? Wanneer worden de scenario's voor tijdelijke locatie(s) van de noodlokalen bekend?	In de Programmabegroting 2023 (pagina 109) was in het overzicht nieuwe investeringen een investering van € 19.199.000 opgenomen voor "PO en VO school ontwikkeling en bouw" in jaarschijf 2023. De bijbehorende jaarlijkse structurele kapitaallasten van die investering (€ 640.000) zijn toen opgenomen vanaf jaarschijf 2026. Dat wil dus zeggen dat er toen vanuit is gegaan dat de realisatie in 2025 gereed zou zijn. In de Programmabegroting 2024 is het overzicht nieuwe investeringen geactualiseerd en is de investering verdeeld over de jaarschijven 2024 en 2025 omdat jaarschijf 2023 niet meer klopte en omdat voor de opgenomen kapitaallasten realisatie in 2025 het uitgangspunt was. In 2024 vindt een herijking plaats van het strategisch huisvestingsplan in samenwerking met de schoolbesturen. In dit plan wordt het onderwijshuisvestingbeleid voor een periode van vier jaar vastgelegd, met een doorkijk van 12 jaar na deze periode. Dit strategisch huisvestingsplan zal in Q4 van 2024 aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De huidige planning is dat in december 2023 de gemeenteraad het voorstel en de scenario's inzake de noodlokalen zal behandelen.	RP
24	Pag. 33 5.2 Kunst, cultuur en erfgoed In de kadernota 2024 wordt aangegeven dat er een inventarisatie van de aanwezige cultuurhistorische waarden zoals historische	Voor de beantwoording van deze vraag is meer tijd nodig; antwoord volgt z.s.m.	DHT

	landschap, monumenten en dorpsgezichten wordt gemaakt met als resultaat een cultuurhistorische waardenkaart. In de begroting vinden wij dit niet meer terug. Welke gelden zijn hiervoor opgenomen?		
25	Pag. 34 5.3 Cultuurpresentatie-productie en participatie Het bedrag dat hier geraamd staat voor 2025 (450k) is een stuk lager dan in 2024 (570k), heeft dit te maken met de eenmalige extra gelden voor de herdenking Market Garden of wat anders?	Voor het programma vrijheid 2024 – 2025 is eenmalig een budget van € 120.000 gereserveerd voor projecten in het kader van 80 jaar bevrijding / Market Garden. Dit veroorzaakt dus inderdaad de eenmalige verhoging van het budget.	DHT
26	Pag. 36 Informatie en kennis samenleving Hoe wordt bij het verbeteren van de digitale dienstverlening rekening gehouden met inwoners die niet-digitaal-vaardig zijn?	Hier wordt op verschillende manieren rekening mee gehouden. Allereerst wordt bij het verbeteren van digitale dienstverlening uitgegaan van het Besluit Digitale Toegankelijkheid. In dit besluit staat de internationale standaard voor digitale toegankelijkheid (WCAG) centraal. Kort gezegd houden we in het ontwerp van onze digitale dienstverlening rekening met de eisen uit de WCAG. Hierdoor is digitale dienstverlening toegankelijk voor een zo breed mogelijke groep mensen, ook zij die beperkingen hebben en/of minder digitaal vaardig zijn. Ten tweede werken we aan begrijpelijkheid van teksten, gebruikservaring en gebruiksvriendelijkheid. Dit doen we onder andere door bijvoorbeeld door via gebruikerstesten onze websites te laten testen, zoals bijvoorbeeld bij de totstandkoming van de (vernieuwde) websites Overbetuwe.nl en SociaalTeamOverbetuwe.nl. Ook streven we naar een B1-taalniveau in onze dienstverlening. Ten derde is er ondersteuning beschikbaar voor minder digitaal vaardige inwoners bij het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO/gesitueerd in bibliotheken). Onze inwoners kunnen hier met al hun vragen terecht. Het IDO helpt of verwijst door.	RP
27	Ingetrokken vraag		

28	Pag. 39 Financiën “We doen omvangrijke investeringen..... Er is daardoor beperkte ruimte voor nieuwe investeringen”. Kan het college aangeven hoeveel ruimte er nog is voor investeringen? En wat betekent dat voor de plannen die er al wel zijn, maar waar nog geen concreet budget voor geraamd is (denk bijvoorbeeld aan noodzakelijke investeringen in (extra) noodlokalen, land van tap, structurele investeringen voor het STO, nieuwe gemeentewerf)?	De beschikbare ruimte van de investeringen hangt mede af van de bijbehorende dekking en het type investering. Dat kan zijn binnen de huidige begroting dan wel bijvoorbeeld met externe financiering zoals subsidies. Er is derhalve nu geen concreet bedrag te noemen.	RvdD																								
29	Financiën ‘We streven naar een weerstandsratio tussen de 1,4 en 2,0.....We verwachten voor 2024 binnen deze bandbreedte uit te komen.” Wat is de ratio bij ongewijzigd risicoprofiel voor de jaren daarna? En welke kwalificatie kan aan deze ratio's voor de jaren 2025, 2026 en 2027 worden gegeven?	<table><tr><td></td><td>2024</td><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2027 + AU</td></tr><tr><td>Risicoprofiel</td><td>8.690.000</td><td>8.690.000</td><td>8.690.000</td><td>8.690.000</td><td>8.690.000</td></tr><tr><td>Reserves</td><td>16.934.000</td><td>15.736.000</td><td>16.600.000</td><td>8.792.000</td><td>15.162.000</td></tr><tr><td>Weerstandsratio</td><td>1,9</td><td>1,8</td><td>1,9</td><td>1,0</td><td>1,7</td></tr></table> 2024: 1,9; 2025: 1,8; 2026: 1,9; 2027: 1,0 --> zonder Algemene uitkering korting 1,7 Indien de korting op de Algemene uitkering in 2026 door het Rijk terug wordt gedraaid, komen we op bovenstaande kengetallen uit. Indien dit niet het geval is, zal in 2027 het weerstandsvermogen onder de streefnorm komen. Indien de onbenutte belastingcapaciteit (zie pagina 60) geheel wordt aangesproken in 2027 komt het weerstandratio op 1,3 en blijft dan nog onder de streefnorm. Tevens is het aanspreken van de onbenut belastingcapaciteit een politieke keuze.		2024	2025	2026	2027	2027 + AU	Risicoprofiel	8.690.000	8.690.000	8.690.000	8.690.000	8.690.000	Reserves	16.934.000	15.736.000	16.600.000	8.792.000	15.162.000	Weerstandsratio	1,9	1,8	1,9	1,0	1,7	RvdD
	2024	2025	2026	2027	2027 + AU																						
Risicoprofiel	8.690.000	8.690.000	8.690.000	8.690.000	8.690.000																						
Reserves	16.934.000	15.736.000	16.600.000	8.792.000	15.162.000																						
Weerstandsratio	1,9	1,8	1,9	1,0	1,7																						
30	Pag.40 7.2 bedrijfs-voering Zijn er vacatures, die al langer dan een half jaar open staan en tot op heden onervulbaar blijken te zijn? Zo ja, hoeveel?	Ja, er zijn vacatures die langer dan een half jaar open staan. Het gaat om ± 15 vacatures en deze worden door middel van inhuur ingevuld. We blijven streven naar structurele invulling en bekijken op welke wijze dat haalbaar is.	PHR																								
31	Ingetrokken vraag																										
32	Pag. 47 Honden-belasting Welke deel (%) van de opbrengst wordt besteed aan hondenvoorzieningen?	Op blz. 46 van de Programmabegroting 2024 staat bij de hondenbelasting vermeld dat er geen sprake is van maximale kostendekking. Het is niet wettelijk bepaald dat de hondenbelasting maximaal 100% kostendekkend moet zijn. Er is dus geen relatie tussen de kosten voor het schoonmaken en	RvdD																								

		onderhouden van losloopgebieden voor honden, hondenuitlaatplaatsen en afvalbakken voor hondenpoep (hondenvoorzieningen) en de opbrengst van de hondenbelasting. De kosten (exclusief ambtelijke capaciteit) voor deze hondenvoorzieningen bedragen € 138.000 per jaar en de kosten voor de jaarlijkse controle van de hondenbelasting € 7.000 per jaar. De begrote kosten voor 2024 bedragen 38% van de begrote opbrengst hondenbelasting 2024.	
33	Pag. 61 Inventarisatie risico's Is in het overzicht van de risico's ook het financiële gevolg van de stagnatie van de aansluitmogelijkheden op het energienet meegenomen of nog niet? (Denk aan aansluiting van MFSC, zoals vermeld in de Gelderlander). Indien niet, is aan te geven hoe dit risico te kwantificeren is en in hoeverre dit risico invloed heeft op de weerstandscapaciteit en dus het weerstandsvermogen.	Met de mogelijke effecten van stagnatie in de aansluitmogelijkheden is rekening gehouden onder het risico "inflatie" (punt 13 van de risicotabel).	RvdD
34	Pag. 71 Voorziening groot onderhoud Heeft de op pagina 71 aangekondigde nog te vormen voorziening voor groot onderhoud nog financiële gevolgen die nu niet in voorliggende begroting opgenomen zijn?	Zoals beschreven in de paragraaf onderhoudskapitaalgoederen in de Begroting 2024 heeft de invoering van integrale beheerplannen financiële consequenties. In de begroting 2023 zijn diverse posten opgenomen, die onder andere genoemd worden in de paragraaf, ter dekking van de invoering van de beheerplannen en het werken met een voorziening groot onderhoud openbare ruimte. Wanneer de integrale beheerplannen aan de raad worden voorgelegd, zal daarbij worden aangegeven of de huidige dekkingsmiddelen inclusief de posten vanuit het UP toereikend zijn.	WH
35	Pag. 73 Leningenportefeuille Wat is het huidige rentepercentage voor nieuwe langlopende leningen en hoe verhoudt zich dat tot het rentepercentage (4% voor langlopende leningen en 4,5 voor kortlopende leningen) waar in voorliggende begroting rekening mee is gehouden. Hoe groot is het (negatieve?) gevolg van het gestegen	Het huidige rentepercentage voor een annuïtaire langlopende lening met een looptijd 15 jaar is 4,02%. In de begroting 2024 is rekening gehouden met 4% voor nieuwe langlopende leningen, derhalve een geringe afwijking. Bij het opstellen van de Begroting 2024 is de financieringsbehoefte voor 2024 opnieuw beoordeeld en bijgesteld van € 29,5 miljoen naar € 20 miljoen. Effect hiervan is dat er minder nieuwe duurdere leningen aangetrokken	RvdD

	rentepercentage voor voorliggende begroting als deze leningen nu afgesloten zouden worden? En kan nog uitgelegd worden waarom het omslagpercentage toch weer naar 1,5% is bijgesteld tov 2,0% in de kadernota?	hoeven te worden. Zo'n driekwart van de leningenportefeuille betreft leningen tegen (veel) lagere rentepercentages. Uiteindelijk is het omslagpercentage uitgekomen op 1,45%, wat afgerond is op 1,5%.	
36	Pag. 93 Financiële resultaten lopende actieve complexen Begrijpen we goed dat er nog geen voorziening is getroffen voor de verliesgevende complexen Heteren Centrum en de Merm Elst en dat deze voorziening (ten bedrage van 4,063-2,431= dus 1,6 miljoen) nog niet is verwerkt in voorliggende begroting? Welke invloed heeft dit op de begroting als het wel verwerkt zou zijn?	Deze voorziening is al wel getroffen, maar omdat deze projecten administratief in 2023 worden afgesloten, maken ze geen deel meer uit van deze begroting 2024 en dus ook niet meer van de voorziening voor verliesgevende projecten.	DHT/RvdD
37	Pag. 101 Onderzoek circulair Ambachtscentrum (<i>aangepaste vraag</i>) Kan uitgelegd worden waarom het bedrag voor onderzoek naar de scenario's voor een circulair ambachtscentrum op 75k zijn begroot? Kan (regionale) samenwerking nog invloed hebben op dit bedrag en op welke wijze wordt de raad betrokken bij de vraagstelling van het onderzoek?	Het circulair ambachtscentrum is een project waarbij er vele afhankelijkheden zijn. We zijn momenteel in gesprek met de gemeente Lingewaard om te kijken of we het project in regionale samenwerking verder vorm kunnen geven. Hierbij is de locatie natuurlijk van groot belang als je dit met meerdere partijen wilt vormgeven. Daarnaast is het beleid ook van belang en ook die van de samenwerkende partners om te komen tot een circulair ambachtscentrum. De kosten die zijn opgenomen voor onderzoek naar de scenario's, zijn voortgekomen uit ervaringen en kosten van de eerdere onderzoeken van het circulair ambachtscentrum. Natuurlijk zal een eventuele samenwerking invloed hebben op de kosten, maar wellicht zijn er verdiepende onderzoeken noodzakelijk. We zullen de gemeenteraad op de hoogte stellen over de eventuele samenwerking en de vervolgstappen.	RvdD
38	Pag. 112 Nieuwe investeringen Nieuwbouw zwembad en overdekte sportaccommodatie: netto-investering is	Van die in het raadsvoorstel genoemde € 27.114.000 is inmiddels al € 240.000 beschikbaar gesteld. Er moet dus nog € 26.874.000 beschikbaar komen. Dit is in het overzicht van nieuwe investeringen in de begroting 2024 afgerond op	WH

	volgens begroting verspreid over '24 en '25 totaal 26.850.000 euro, maar in raadsvoorstel 14-2-2023 was het nog 27.114.000 euro. Is dit dan niet te weinig of heeft dit met btw te maken?	€ 26.850.000. De in de begroting opgenomen kapitaallasten zijn uiteraard wel gebaseerd op het exacte (onafgerond) investeringsbedrag.	
39	Pag. 112 Nieuwbouw De Wanmolen in Zetten, netto-investering volgens de begroting in '24 en '25 totaal 13.000.000, maar in raadsvoorstel van 30-11-22 was het 11.408.279 excl BTW. Is dit dan niet te veel?	In het raadsvoorstel van 30-11-2022 was een staatje opgenomen met de actuele stichtingskosten MFC Wanmolen 2022. In het staatje stond inderdaad een totaalbedrag excl. btw van € 11.408.279. Een deel van de btw is echter niet compensabel en dus stond in datzelfde staatje een totaalbedrag van € 12.504.191 incl. niet compensabele btw. In het voornoemde raadsvoorstel werd u als raad ook gevraagd om in te stemmen met een extra investering van € 757.531 inclusief btw voor het realiseren van een energieneutraal gebouw. In uw vergadering van 10 januari 2023 hebt u daarmee ingestemd en dus komt het totale investeringsbedrag daarmee uit op € 13.261.722. Inmiddels is al € 350.000 beschikbaar gesteld en dus resteert er nog € 12.911.722. Dit is in het overzicht van nieuwe investeringen in de begroting 2024 afgerond op € 13.000.000. De in de begroting opgenomen kapitaallasten zijn uiteraard wel gebaseerd op het exacte (onafgerond) investeringsbedrag.	WH

1.4 Technische vragen BOB

n.v.t.

BOB	Vraag	Antwoord	PFH

1.5 Technische vragen VVD

VVD	Vraag	Antwoord	PFH
1	Ambitie woningbouw P.3: In de eerste twee jaren van deze raadsperiode blijft het aantal nieuwe woningen dat gebouwd wordt achter. Blijft het college voor de gehele raadsperiode nog altijd uitgaan van de bouw van 1.000 kwalitatieve en duurzame woningen in deze raadsperiode?		DHT
2	Dekking Formatie Sociaal Domein P5/6: In de toelichting staat dat de formatie sociaal domein nu opgenomen wordt in de structurele personeelsformatie daarvoor wordt een bedrag van € 885.000 toegevoegd aan het begrotingssaldo. Tevens wordt een bedrag van € 885.000 ten laste van het begrotingssaldo gebracht wegen dekking formatie sociaal domein. Een deel is echter gedekt binnen de huidige personeelsbudgetten (zie P 6) Als dat zo is, waarom wordt dan € 885.000 ten laste van de begroting gebracht? Is daarbij rekening gehouden met het deel dat al binnen de huidige personeelsbudgetten valt?	De aanvullende uitgaven voor de formatie van het Sociaal Domein bedragen € 885.000. De dekking wordt voor een deel gevonden binnen andere personele budgetten, niet zijnde het Sociaal Domein. Dat verklaart waarom het bruto bedrag van € 885.000 is genoemd. Van het bedrag wordt een belangrijk deel gedekt uit de huidige personeelsbudgetten en beschikbare extra middelen waaruit personeelsinzet wordt gedekt.	RvdD
3	Structureel begrotingsresultaat P 7/P 101: Jaarschijf 2025. Volgens de tabel op P 100 zijn de incidentele baten en lasten per saldo € 40.000 negatief. Waarom leidt dit tot een stijging en geen afname van het begrotingssaldo over 2025?	Het totale begrotingsresultaat 2025 is € 864.000. Daarin zit verwerkt een negatief saldo van € 40.000 van de incidentele baten en lasten. Dus dat betekent dat het structurele saldo in 2025 € 904.000 bedraagt.	RvdD

4	Solvabiliteitsratio P 8: Waarom hebben de drie niveaus voor de solvabiliteit in tegenstelling tot de “ruim voldoende” voor het risicoprofiel geen titel die iets zegt over de kwalificatie van dat niveau en hoe zouden we het niveau moeten benoemen waarin de solvabiliteitsratio zich bevindt?	A= Minst risicovol B= Neutraal C= Meest risicovol Vanaf 2023 ligt de solvabiliteitsratio in de categorie (C) meest risicovol.	RvdD
5	Riool en Afval Tabel P 15: Klopt het dat we jaarlijks bijna € 2 miljoen overhouden aan afval en € 1,2 miljoen aan riool, zo ja hoe verhoudt zich dat tot de ambitie om kostendekkende tarieven te hanteren?	In de tabel op pagina 15 zijn alleen de directe lasten en baten verantwoord (cf. het Besluit Begroting en Verantwoording). De indirecte lasten en baten verantwoorden we op andere taakvelden. Voor zowel de afvalstoffen- als de rioolheffing geldt een maximale kostendekkendheid van 100%. In de paragraaf Lokale lasten (zie pagina 45 e.v) lichten we dit toe en geven we ook de totale kosten en opbrengsten weer.	RvdD
6	Baten Riolering P15/P 51: Hoe sluit het bedrag aan 7.2 baten riolering € 3.732.000 aan op de bedragen in de tabel op P 51? Daaruit blijkt op TV 7.2 een bate van € 2.326.000	Zoals aangegeven bij vraag 5 zijn bij 7.2 alleen de directe baten verantwoord. Het verschil wordt veroorzaakt door de onttrekking uit de Voorziening Riolering van € 1,4 miljoen, die ook wordt genoemd op pagina 51.	RvdD
7	Verkeer en vervoer P 20: TV.2.1 waardoor wordt de stijging van jaarschijf 2025 ten opzichte van jaarschijf 2024 veroorzaakt?	Bij de Begroting 2023 zijn diverse middelen beschikbaar gesteld voor de invoering van de integrale beheerplannen. Een gedeelte hiervan wordt verantwoord op taakveld 2.1 Verkeer en vervoer. Bij de Begroting 2024 wordt voorgesteld om een gedeelte van deze middelen te activeren via een bestemmingsreserve kapitaallasten voor achterstallig onderhoud wegen. Dit betekent dat een gedeelte van deze beschikbare middelen eenmalig in mindering wordt gebracht op taakveld 2.1 in 2024. Voor 2025 en verder zijn de volledige lasten weer opgenomen.	WH

8	Daling 6.72b Jeugdhulp behandeling P 29: Wat is de oorzaak van de dalende kosten in de begroting?	Wij verwijzen hiervoor naar het antwoord op vraag 6 van D66.	CT
9	Tabel grondcomplexen P 94: Is deze tabel bijgewerkt? Tuyn van Limes is gebouwd, Grintpad is vertraagd, Hoge Hof is nagenoeg klaar, in Zetten Zuid wordt gebouwd en is deels bewoond.	Het betreft inderdaad niet de meest actuele versie van de tabel. Als bijlage bij dit antwoord zit de bijgewerkte (en dus juiste) versie van de betreffende tabel. In de online versie van de begroting 2024 is inmiddels wel de juiste tabel opgenomen.	DHT
10	Toelichting incidentele baten en lasten P 101: De constatering op P 101 dat de omvang van de incidentele lasten in 2024 'nihil' is. Is dit juist? Volgens ons niet. Het saldo van de baten en lasten is in 2024 € 1.210.000 negatief en wordt middels een mutatie op de algemene reserve TV 0.10 'nihil' voor wat betreft de invloed op de begroting	De opmerking is juist. Het klopt dat er 2024 een negatief saldo van € 1.210.000 is. In 2025 zijn de incidentele baten en lasten vrijwel nihil.	RvdD

1.6 Technische vragen GL

GL	Vraag	Antwoord	PFH
1	Bij de diverse hoofdstukken zijn Beleidskaders opgenomen. Waarom staan hier ook wetten?	Bij het opstellen van de begroting hebben we ons ook te houden aan de “hogere” beleidskaders, zoals bijvoorbeeld landelijke of Europese regelgeving. Indien relevant worden die daarom genoemd.	RvdD
2	Blz. 5: Begroting 2024 t.o.v. Kadernota 2024. Plan van aanpak netcongestie kost 75K. Waaraan wordt dit uitgegeven? Wordt dit regionaal opgepakt?	Dit bedrag zal worden aangewend om een specifieke functionaris van te bekostigen, die gemeentebreed dit onderwerp behartigt.	RvdD
3	Blz. 8: Risicoprofiel. Waarvoor staan de verschillende kleuren in de tabel? En hoe erg is het dat Overbetuwe hier in de rode categorie zit?	A= Minst risicovol B=Neutraal C=Meest risicovol Solvabiliteit is voor een gemeente één van de indicatoren. In de paragraaf Weerstandsvermogen op pagina 64 geven we een overzicht van de ontwikkeling van meerdere indicatoren.	RvdD
4	Blz. 9: Wanneer zijn de effecten van de septembercirculaire 2023 bekend?	De effecten van de septembercirculaire 2023 zijn inmiddels via een raadsvoorstel (2023-055499) met u gedeeld.	RvdD
5	Blz. 13 Beleidskader. Waarom staat de Klimaatwet hier niet genoemd?	De kaders vanuit landelijke wet- en regelgeving zijn opgenomen in de lokale beleidsstukken. Voor de Begroting 2025 wordt de klimaatwet opgenomen.	RvdD
6	Blz. 14 1.1 Duurzaamheid. Waaruit bestaan de doelstellingen van de warmtetransitie? En waar zijn de kosten van de warmtetransitie terug te vinden?	• Voorbereiden aardgasvrije woonomgeving. In 2024 zijn 2400 woningen aardgasvrij ready (minimaal energielabel B). • In 2023 en 2024 start van het proces om op 2 plekken in de gemeente concreet aan de slag te gaan met de warmtetransitie. • Gemeentebreed informatie en bewustwording energiebesparing en proces warmtetransitie • Actualisatie warmtetransitie in 2024/2025 inclusief opstellen warmteplannen. • Ondersteuning 4 pilots in de periode 2023 – 2026. • Doelstellingen warmtetransitie gemeentelijk vastgoed maken onderdeel uit van het DMJOP dat in 2024 voor bestuurlijke besluitvorming wordt voorgelegd.	RvdD

		In beeld brengen benodigde bronnen, strategieën en of (afweging)kaders voor een lange termijnstrategie om Overbetuwe energieneutraal 2050 te realiseren.	
7	Blz. 14 1.2 Circulair. Op welke manier wordt de samenwerking met Lingewaard gezocht bij scenario's voor een circulair ambachtscentrum?	Wij zijn in gesprek met de gemeente Lingewaard. Maar wij zijn nog niet zover dat er scenario's zijn die wij u kunnen voorleggen.	RvdD
8	Blz. 18 2.1 Wonen. Hoe verhouden hoogspanning verkabelen en netcongestie zich tot elkaar?	Het verkabelen (ondergronds brengen) van hoogspanning heeft in principe geen relatie met netcongestie. De toenemende elektrificatie zorgt er wel voor dat er veel uitvoeringscapaciteit beschikbaar moet zijn. De vraag naar uitvoering is veel omvangrijker dan de capaciteit om dit ook binnen de gewenste termijn te doen. Hierdoor duurt het veel langer dan voorheen voordat projecten worden opgepakt.	DHT
9	Blz. 28. Wat mag het kosten? Punt 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie. Wat valt hieronder?	De indeling in taakvelden is landelijk voorgeschreven. Tot taakveld 6.1 behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie. Nadere toelichting kunt u vinden op https://findo.nl/content/61---Samenkracht-en-burgerparticipatie .	DHT
10	Blz. 29 Exploitatie 6.74c. Welke zorgverlener(s) die 'gesloten plaatsing'-faciliteiten hebben ontvang(t)(en) geld van Overbetuwe? Hoe wordt het welzijn van de jongeren in deze faciliteiten gewaarborgd?	Dit jaar hebben zowel Pactum als Pluryn geld ontvangen vanuit de gemeente Overbetuwe voor gesloten plaatsingen (JeugdzorgPlus). Voor wat betreft het welzijn wordt dit gewaarborgd door de contractafspraken die er zijn met deze aanbieders en het feit dat de Inspectie Gezondheidszorg Jeugd bij deze aanbieders op bezoek gaat. Daarnaast kunnen natuurlijk allerlei partijen zich melden als het niet goed gaat met het welzijn van de jongere.	CT
11	Blz. 31 Beleidskader Visie op bibliotheekfuncties Overbetuwe 2016. Wanneer wordt deze geactualiseerd?	In 2016 heeft de gemeenteraad van Overbetuwe de 'visie op bibliotheekfuncties in Overbetuwe' vastgesteld. Hierna is het strategisch beleidsplan 2020 – 2024 vastgesteld (Gemeenteraad Overbetuwe - Vergaderkalender (ibabsonline.eu)). Gelet op de looptijd van voornoemd document wordt uiterlijk in het vierde kwartaal van 2024 een herijkt beleidsplan ter besluitvorming voorgelegd.	CT
12	Blz. 35 Beleidsindicatoren. Wat zeggen deze percentages nu? Vergelijkt Overbetuwe zich met alle andere gemeenten, of vergelijkbare	Zoals in het tabel aangegeven, zijn de percentages opgehaald via Dashboard - Onderwijs - Overbetuwe (waarstaatjegemeente.nl) . Op waarstaatjegemeente.nl staan	CT

	gemeenten? En als lokale cijfers over bijvoorbeeld het aantal bijstandsuitkeringen 2022 wel intern beschikbaar zijn, worden deze dan ingevuld? Is bekend waardoor het percentage schoolverlaters in Overbetuwe oploopt?	deze cijfers ter referentie met heel Nederland. Uiteraard kunnen deze cijfers ook worden vergeleken met andere gemeenten. Voor onze begroting hebben wij ons vooralsnog beperkt tot de ontwikkeling van onze eigen gemeentelijke cijfers over de jaren. We zien (regionaal) een toename van schoolverlaters. De hoop was dat corona een tijdelijk effect zou hebben met een beperkte omvang op voortijdige schoolverlaters. Inmiddels is het wel duidelijk geworden dat de naweeën van corona bij de jongeren nog hevig zijn en voorlopig ook nog niet weg. De gemeente Overbetuwe is betrokken in regionale overlegplatformen waarin onder andere de ambitie is uitgesproken deze jongeren kwalitatief te monitoren en ook op zoek te gaan naar structurele financiering voor de extra inzet van verzuimcoaches van het RMC. Zodra de cijfers beschikbaar zijn over bijvoorbeeld het aantal bijstandsuitkeringen in 2022, zal het CBS -Re-integratie deze vermelden op www.waarstaatjegemeente.nl.	
13	Blz. 50. Toeristen- en forensenbelasting. Bij de diverse andere lokale lasten worden zaken toegelicht. Waar staat de toelichting bij dit punt?	Bij dit onderwerp is geen nadere toelichting opgenomen.	RP
14	Blz. 61 Onbenutte belastingcapaciteit. Hoe zou het er voor onze inwoners en bedrijven uitzien als we deze ruimte zouden benutten?	De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra ruimte die de gemeente heeft om, met inachtneming van de wetgeving, maximale inkomsten te genereren uit de gemeentelijke heffingen. Aangezien voor afval en riolering een maximale kostendekkendheid geldt van 100%, betekent dit dat het voor Overbetuwe het meest voor de hand liggend is om de OZB-opbrengsten te verhogen. In de begroting 2024 is de totale OZB-opbrengst € 9.994.728. Het verhogen van deze opbrengst met de onbenutte belastingcapaciteit à € 2.578.696 betekent dat de tarieven met 25,8% dienen te stijgen. Als voorbeeld: voor een huishouden met een gemiddelde WOZ-waarde woning à € 385.000 betekent dat dat de OZB-lasten stijgen van € 329,43 in 2024 naar € 414,42. Een stijging van € 84,99 per huishouden.	RvdD

15	Blz. 79 Uitkomsten Evaluatie systematiek P-budget. Wat zijn de uitkomsten van de evaluatie?	De evaluatie van de systematiek P-budget bevindt zich in de afrondende fase. De raad wordt door middel van een raadsvoorstel geïnformeerd over de uitkomsten en gevraagd een besluit te nemen over de systematiek P-budget. De verwachting is dat dit raadsvoorstel voor de raadsvergadering van januari 2024 wordt geagendeerd.	PHR
----	---	--	-----

1.7 Technische vragen PvdA

PvdA	Vraag	Antwoord	PFH
1	p 6: De formatieaanpassing Sociaal Domein is enerzijds gedekt binnen de huidige personeelsbudgetten en anderzijds door aanpassing van overige budgetten. Kunt u dit meer toelichten? Welke budgetten zijn voor welke bedragen aangepast? Tot welke gevolgen leidt dit voor de organisatie? Wat doet de organisatie niet meer?	De dekking van de € 885.000 inzake de personele formatie-aanpassing van het Sociaal Domein zoals die nu verwerkt is in de begroting: • Taakstelling formatie P-budget € 200.000 • Dekking personeelskosten bij inzet incidentele projecten € 50.000 • Calamiteiten P-budget € 50.000 • Dekking personeelskosten bij inzet projecten fysiek domein € 100.000 • Meerjarenplan onderhoudsmiddelen wegen en groen € 85.000 • Dekking personeelskosten uit CDOKE (duurzaamheids-) middelen € 200.000 • Versterken kwal. en kwantiteit comm. en participatie € 100.000 • Uitvoering plan versterken sociale basis Jeugd € 100.000 De gevolgen voor de taken van de organisatie zijn beperkt.	RvdD
2	p 6: Meerjarenplannen groot onderhoud wegen en groen. Voor een bedrag van € 600 K in de jaarschijf 2024 stellen we voor om een krediet te openen ten behoeve van het wegwerken van achterstallig onderhoud van wegen. Op welke wijze kan de raad beoordelen of dit bedrag van € 600 K nodig is of voldoende is?	Op basis van kengetallen is inzichtelijk gemaakt wat benodigd is om de achterstanden bij genoemde wegen weg te werken.	WH
3	9: Uitgangspunten van de ze begroting. Ter toelichting merken wij op dat we voor de prijsinflatie uitgegaan zijn van de Index Materiële Overheidsconsumptie 2024 van 3,9% (per maart 2023).	Ons is niet duidelijk wat uw vraag is.	

4	p 27: Sterke sociale basis sociaal domein. In 2023 hebben we extern advies gevraagd over de (optimale) inrichting van de dienstverlening van het sociaal domein. (...) Afhankelijk van het te ontvangen advies, zal op basis van wenselijkheid en haalbaarheid een besluit worden genomen over implementatie in 2024. Op welke wijze gaat het college dit nog te ontvangen externe advies bespreken met de gemeenteraad? Dit vooral in het licht van de doelstelling om meer inwoners met inkomens- en lastenproblematiek te bereiken.	Dit is een politieke vraag.	CT
5	p 32: Onderwijshuisvesting. Op basis van een actueel en passend Strategisch Huisvestingsplan ...(...) De investeringsbedragen die hieruit voortvloeien worden t.z.t. jaarlijks bij de behandeling van de Kadernota meegenomen. (...) Op de woongaard in Elst Centraal gaan we het multifunctioneel sportcentrum (MFSC) realiseren voorzien van een zwembad en sporthal. Aansluitend wordt hier indien inpasbaar het nieuwe scholencluster ontwikkeld. Het terrein zal echter al eerder leeggemaakt moeten worden t.b.v. de bouw van het MFSC. Op dit moment staan daar 18 noodlokalen en bijbehorende voorzieningen waarvoor een andere locatie moet worden gezocht totdat het MFSC en de nieuwe school gebouwd zijn. Op p. 112 van de Programmabegroting 2024 staat voor 2024 een investeringsbedrag van € 9,6 miljoen en voor 2025 nogmaals € 9,6 miljoen. Waarvoor dienen deze investeringen? In welke maand kan de gemeenteraad een nieuw Strategisch Huisvestingsplan bespreken? Wanneer ontvangt de gemeenteraad de uitgewerkte scenario's voor een locatiekeuze voor de noodlokalen?	In de Programmabegroting 2023 (pagina 109) was in het overzicht nieuwe investeringen een investering van € 19.199.000 opgenomen voor "PO en VO school ontwikkeling en bouw" in jaarschijf 2023. De bijbehorende jaarlijkse structurele kapitaallasten van die investering (€ 640.000) zijn toen opgenomen vanaf jaarschijf 2026. Dat wil dus zeggen dat er toen vanuit is gegaan dat de realisatie in 2025 gereed zou zijn. In de Programmabegroting 2024 is het overzicht nieuwe investeringen geactualiseerd en is de investering verdeeld over de jaarschijven 2024 en 2025 omdat jaarschijf 2023 niet meer klopte en omdat voor de opgenomen kapitaallasten realisatie in 2025 het uitgangspunt was. In 2024 vindt een herijking plaats van het strategisch huisvestingsplan in samenwerking met de schoolbesturen. In dit plan wordt het onderwijshuisvestingbeleid voor een periode van vier jaar vastgelegd, met een doorkijk van 12 jaar na deze periode. Dit strategisch huisvestingsplan zal in Q4 van 2024 aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De huidige planning is dat in december 2023 de gemeenteraad een besluit neemt over het voorstel inzake de noodlokalen.	WH/RP

	Wanneer komt het voorstel voor een tijdelijke oplossing voor de noodlokalen in de gemeenteraad?		
6	p 39: <i>7.1 Financiën. We dragen zorg voor een structureel sluitende begroting, ook in 2024. De stijgende inflatie en de krapte op de arbeidsmarkt maken dat de uitgaven van onze materiële en personeel budgetten en investeringen toenemen. We houden dit in balans door hier voldoende middelen voor op te nemen.</i> Voor genoemde uitgaven worden voldoende middelen opgenomen. De stijging van deze uitgaven wordt niet opgevangen door een navenante stijging van de gemeentelijke inkomsten. Kan het college aangeven op welke posten wordt bezuinigd?	De gemeente krijgt via de algemene uitkering een belangrijk deel van de stijgende uitgaven vergoed. Voor het overige deel worden daar waar mogelijk budgetten minder verhoogd en uitgaven getemporiseerd.	RvdD
7	p 51: <i>Kostendekking Verordening Rioolheffing. (...) Bespaarde rente voorziening riolering € 111 K. (...) Opmerking: in deze berekening is de rente over de voorziening meegenomen in de kostendekking. Dat is een lokale keuze.</i> Kan het college aangeven met welk bedrag (en percentage) de rioolheffing toeneemt indien deze rentetoerekening niet meer plaatsvindt? Komt het bedrag van € 111 K ten gunste van het begrotingsresultaat als de rente over de voorziening niet wordt meegenomen in de kostendekking van de heffing?	Wanneer de rentetoerekening niet meer plaatsvindt dan heeft dit gezien de 100% kostendekkendheid geen effect op het begrotingsresultaat. Het niet toerekenen van de bespaarde rente heeft een nadelig effect op de voorziening riolering.	RvdD
8	p 53 e.v.: <i>Kostendekking leges.</i> Kan het college uitleggen hoe het kan, dat bij een flink aantal leges de kosten voor overhead de directe kosten van het product overstijgen?	Afhankelijk van het type leges rekenen we overheadkosten toe. De kosten van de overhead kunnen hoger zijn door bijvoorbeeld het gebruik van ICT-systemen of hogere interne uurtarieven van ondersteunend personeel.	RvdD
9	p 61 e.v.: <i>benodigde weerstandscapaciteit.</i> Kan het college meer inzicht geven in de	Zorgkosten:	RvdD

	geschatte financiële omvang van de risico's? Bijvoorbeeld de hogere indexatie van zorgkosten (meer dan Index Materiële Overheidsconsumptie) met een ingeschat risico van € 690 K en het tekort aan materieel en capaciteit met een ingeschat risico van 4 miljoen euro. De toelichting is nu zeer summier.	In de begroting rekenen we met een IMOC percentage van 3,9%, echter de indexatie van de OVA ligt op 4,7% en de vragen van aanbieders is circa 6,5% (https://vng.nl/nieuws/indexering-kosten-jeugdwet-en-wmo-2024). Het risicobedrag is berekend op basis van het verschil tussen indexatie aanbieders en IMOC x de productie WMO/Jeugd. Materieel en capaciteit: Dit bestaat uit twee delen. 1e deel is indexatie in de markt mogelijk hoger dan IMOC percentage EUR 400k en 2e deel is inschatting van hogere kosten i.v.m. doorschuiven van projecten en meerkosten totaal EUR 3,6 mln. Hierbij is gekeken naar de grote bouwprojecten (o.a. Afslag 38, Land van Tap, MFSC, Onderwijshuisvesting, Wanmolen).	
10	p 78: <i>In het cao-akkoord 2021 en 2023 zijn afspraken gemaakt over verlofharmonisatie en verloftoename. Dit betekent minimaal 3,5 fte afname (2023 1,75 fte en 2024 1,75 fte) van de productieve uren terwijl het werkvolume ongewijzigd blijft. (...) Vanaf 2024 is het extra structurele nadeel € 140 K.</i> Kan het college aangeven bij welke werkvelden dit tot problemen leidt en welke oplossingsrichtingen het college ziet?	Op dit moment kan nog niet worden aangegeven tot welke problemen dit exact leidt per werkveld. Afhankelijk van de knelpunten zal de oplossingsrichting maatwerk zijn. Voor de personele knelpunten die zich voordoen, wordt het gevraagde budget ingezet. We blijven de ontwikkelingen van de effecten van de verlofharmonisatie voor onze organisatie volgen. De effecten van de verlofharmonisatie 2025, inzichten die we krijgen in 2023/2024 en de uitkomst van de CAO- onderhandelingen 2024 (is verhogen verlof een onderhandelingspunt) zijn input voor de Kadernota 2025.	PHR
11	p 93: <i>Bij enkele faciliterende grondcomplexen kunnen niet alle plankosten worden verhaald op de ontwikkelaar.</i> Kan het college aangeven op basis van welke argumenten geen volledig kostenverhaal plaatsvindt? Verwacht het college dat na de invoering van de Omgevingswet een toename van niet verhaalbare uren te verwachten is? In 2024 wordt het tekort geraamd op 400 uur, ofwel € 50 K. Kan het college een raming geven voor de jaren na 2024?	De oorzaak van het niet volledig kunnen verhalen van plankosten (als de gemeente meer kosten maakt dan die volgens de exploitatie overeenkomst kunnen worden verhaald bij de ontwikkelaar) ontstaat als er kosten worden gemaakt als gevolg van omstandigheden die binnen de invloedssfeer van de gemeente liggen. Het is dan niet redelijk deze door te belasten aan de ontwikkelaar. Als het gaat om bijvoorbeeld een situatie waarin de ontwikkelaar halverwege het project een gewijzigd schetsplan indient, dan is het aan de ontwikkelaar toe te rekenen en worden deze extra kosten wel verhaald.	DHT

		Voorafgaand aan het aangaan van een exploitatie overeenkomst ramen we de te verhalen plankosten op basis van een plankostenscan. Dat bedrag leggen we vast in de overeenkomst met de ontwikkelaar. Er wordt daarbij geen afspraak gemaakt ten aanzien van meer- of minder uren die de gemeente gemaakt. De ontwikkelaar heeft derhalve geen vordering op de gemeente als er minder uren zijn gemaakt voor het project dan er betaald zijn. Andersom geldt dat natuurlijk ook. Vandaar dat wij op basis van een inschatting een tekort voor de lopende projecten in 2024 ramen van € 50.000. We zullen kunnen pas na afronding van het boekjaar 2024 evalueren of dit bedrag toereikend is. Voor de nieuwe overeenkomsten zullen we in de plankostenscan ook rekening houden met de invoering van de Omgevingswet en extra uren die hiermee gemoeid zijn en deze voor nieuwe projecten verhalen bij de ontwikkelaar.	
12	p 96: <i>Stand van zaken Wet open overheid. Informatiehuishouding op orde betekent dat helder is welke documenten er zijn en waar deze vindbaar zijn. Ook betekent het dat er een werkproces is ingericht zodat documenten na de voorgeschreven bewaartermijn worden vernietigd of gereed worden gemaakt om over te dragen aan een archiefbewaarplaats. (...) De komende jaren worden daarom diverse onderdelen gefaseerd opgepakt binnen de gemeente, te denken aan: (...) - beheer op e-mail en tekstberichtarchivering. Geldt dit beheer ook voor mailberichten van raads- en burgerraadsleden?</i>	Nee, raads- en burgerraadsleden vallen namelijk buiten de reikwijdte van de WOO.	RP
13	p 101: <i>Voor de inrichting van het Sociaal Team Overbetuwe is een eenmalige investering voorzien. Dit gaat om € 1,3 miljoen voor een periode van 3 jaar (2023-2025), waarvan € 560 K in 2024. Dit is exclusief de structurele lasten die hieruit voort kunnen vloeien.</i>	Deze investering betreft de onderdelen digitalisering en communicatie; monitoring; procesoptimalisatie; juridische inrichting; huisvesting en coördinatie. Deze onderdelen worden meegenomen in advies over de (optimale) inrichting van de dienstverlening van het sociaal domein. Wij kunnen	CT

	Kan het college een inschatting geven van deze structurele kosten?	nog geen inschatting geven van de structurele kosten op de verschillende onderdelen.	
14	p 106 en 107: Reserves en Voorzieningen. Kan het college aangeven waarom onze gemeente een bestemmingsreserve 'Brede Scholen' en een voorziening 'Groot onderhoud brede scholen' kent?	In 2020 is besloten om het beheer en onderhoud van 4 brede scholen (Plataan, De Zon, Kersentuin en Vogeltuin) over te hevelen vanuit de scholen (stichtingen) naar de gemeente. Vanuit de scholen werd de door hen ontvangen rijksbijdrage voor beheer en onderhoud doorgestort naar de gemeente. In het eerste jaar na de overdracht was de bijdrage van de scholen niet volledig nodig om de uitgaven te dekken. Het overschot is daarom in een afzonderlijke BR Brede Scholen gestort omdat het geld van de scholen betrof en dus niet in de algemene middelen terecht moest komen. Nu wordt jaarlijks aan het einde van het boekjaar een overzicht gemaakt van de totale lasten en baten inzake het beheer en onderhoud. Bij een tekort volgt een onttrekking uit voornoemde BR en bij een overschot wordt het saldo in de BR gestort. Niet alleen het (dagelijks) onderhoud en beheer ging over naar de gemeente. Ook het groot onderhoud kwam bij de gemeente te liggen. Daarbij wordt net als bij onze eigen accommodaties gewerkt met DMJOP's en een voorziening.	RP
15	p 108: Structurele toevoegingen en onttrekkingen per reserve. Kan het college aangeven waarom de onttrekking uit de bestemmingsreserve 'kapitaallasten optimalisatie De Pas' niet in de tabel met structurele onttrekkingen per reserve is opgenomen?	Die onttrekking is ten onrechte niet meegenomen in de tabel met structurele onttrekkingen per reserves. Ook de mutaties van de BR kapitaallasten Gastvrije Waaldijk hadden in de tabel opgenomen moeten worden.	WH

1.8 Technische vragen CU

CU	Vraag	Antwoord	PFH
1	Wanneer wordt inzicht in (de effecten van) de september-circulaire verwacht? (p. 9)	De effecten van de septembercirculaire 2023 zijn inmiddels via een raadsvoorstel (2023-055499) met u gedeeld.	RvdD
2	Waarom wordt de groei van het aantal inwoners per 01-01-2024 ingeschat op basis van het woningbouwprogramma? (p. 10)	Uitgangspunt voor de toename van het aantal inwoners is niet de groei conform de prognose van het CBS, maar hetgeen wij daadwerkelijk kunnen huisvesten op basis van het woningbouwprogramma.	DHT
3	Klopt het dat a) de invoering van de toeristenbelasting is uitgesteld van 1-1-2025 naar 1-1-2026 (p. 20), waar in kadernota 2024 nog werd uitgegaan van invoering per 1-1-2025 (infomemo 2023-030677 6 juni 2023), b) de verblijfsbelasting wel per 1-1-2025 wordt ingevoerd en c) hoe is a) en b) terug te zien in de baten waar in de tabel voor 2024 -3 en v.a. 2025 -99 is opgenomen (p. 43)?	Op pagina 20 van de Programmabegroting 2024 had moeten staan 'Vanaf 2025...'. De toeristenbelasting wordt per 1 januari 2025 ingevoerd. In 2024 gaan wij hiervoor de acties opstarten met de sector.	RP
4	Waarom wordt het vaste deel van de afvalstoffenheffing verhoogd met 4,9% als zowel de vaste en variabele tarieven met gemiddeld 3,5% zouden moeten stijgen voor een 100% kostendeckering? (p. 49)	In lijn met voorgaande begrotingsjaren wordt de stijging van het afvaltarief alleen verwerkt in de vaste tarieven. Zie ook toelichting pagina 49 paragraaf lokale lasten begroting 2024.	RvdD
5	Het omslagpercentage is i.t.t. kadernota 2023 (2,0%) ongewijzigd gebleven op 1,5% doordat er bij het opstellen van de begroting 2024 nog eens kritisch is gekeken naar alle factoren die van invloed zijn op de berekening. Wat zijn deze factoren waardoor het omslagpercentage toch ongewijzigd is gebleven i.t.t. de kadernota, als de verwachting is dat "De rentetarieven zullen met name in de kortere looptijden nog wat oplopen."? (p. 73/74)	Zie ook vraag 35 van D66. De belangrijkste factor was de financieringsbehoefte. Deze bleek na een kritische beoordeling toch een stuk later uit te vallen dan aanvankelijk gedacht bij het opstellen van de Kadernota 2024. Daarnaast geldt de stijgende marktrente alleen voor de nieuw af te sluiten leningen. Zo'n driekwart van de leningenportefeuille betreft leningen tegen (veel) lagere rentepercentages. Ook maakt de korte rente maar zo'n 20% uit van de totale rentelasten.	RvdD